

La política d'energies renovables a Espanya i el Regne Unit

05/2013 - Dret. L'energia renovable aporta beneficis tant en termes de seguretat energètica com de desenvolupament sostenible. Per tant, la seva promoció s'ha convertit en un dels pilars de la nova política energètica de la Unió Europea (UE). Molt s'ha escrit fins ara sobre els esforços europeus per desenvolupar una política energètica sostenible, sobretot en el marc de la lluita contra el canvi climàtic. No obstant això, poc se sap sobre quant realment aquestes polítiques han influït a nivell nacional. Per tancar aquesta bretxa, aquesta tesi estudia l'impacte de la UE en les polítiques energètiques d'Espanya i el Regne Unit per mitjà de la política europea de promoció de les renovables. Així, els resultats obtinguts en aquest treball no només permeten conèixer quins són els canvis generats a nivell nacional com a resultat de les polítiques de la UE, sinó que també permeten observar quins són els factors domèstics que han obstaculitzat el desenvolupament de l'energia renovable en aquests països europeus.

© Nikola Nikolski.

Tant pels seus beneficis mediambientals com per la seva aportació en termes de seguretat energètica, l'energia renovable es presenta per Europa com una solució ideal per als seus problemes de política energètica. En aquest context, l'energia renovable s'ha convertit en un dels pilars de la nova política energètica europea.

Molt s'ha escrit fins ara sobre els esforços europeus per desenvolupar una política energètica sostenible, sobretot en el marc de la lluita contra el canvi climàtic. No obstant això, poc se sap sobre quant realment aquestes polítiques han influït a nivell nacional. Per tancar aquesta bretxa, aquesta tesi estudia l'impacte de la UE en les polítiques energètiques d'Espanya i el Regne Unit per mitjà de la política europea de promoció a les renovables, centrant-se en els dos subsectors de l'energia renovable on és més visible la participació de la UE: electricitat i biocombustibles.

Malgrat els incessants discursos polítics a favor de l'energia renovable, la veritat és que la major part dels estats membres van fracassar en assolir els seus objectius d'energia renovable per al 2010. És més, dels estudis de cas desenvolupats, ni Espanya ni el Regne Unit van aconseguir els seus objectius d'electricitat renovable i biocombustibles. Amb aquest teló de fons, una de les principals aportacions d'aquesta investigació és il·lustrar la forma en què el fracàs en matèria de renovables es va deure tant a problemes de caràcter estructural en la política, com a qüestions específiques de les institucions polítiques i administratives de cada estat membre, com en aquest cas, Espanya i el Regne Unit.

El cas de l'electricitat renovable és més representatiu de quan la política europea troba una forta resistència al canvi a nivell nacional. Pel caràcter estratègic de l'electricitat, hi ha una proximitat històrica entre les empreses que dominen el sector i els governs nacionals. Aquí ha estat el principal obstacle per a les reformes promogudes des de Brussel·les. El cas dels biocombustibles, per la seva banda, exemplifica clarament el que passa quan la política europea està mal dissenyada. Així les coses, la política europea de biocombustibles va implicar des d'un principi dubtes sobre el benefici mediambiental d'aquest producte com a alternativa als combustibles fòssils. Com a resultat, la UE no va trobar una coalició d'actors que impulsessin les reformes domèstiques en aquest subsector.

Ara bé, malgrat aquests límits, és important ressaltar que la UE va aconseguir influir en diversos aspectes de la política energètica dels seus estats membres, com ho són els seus objectius de renovables, els seus esquemes de suport, la cultura administrativa, entre d'altres aspectes fonamentals que es capturen en els casos d'estudis d'aquesta investigació. Sense cap dubte, això és un indicador sobre el potencial transformador de la UE en una àrea on històricament els estats membres han vist amb recel una major participació comunitària, la política energètica.

En suma, aquesta tesi demostra que, malgrat els seus límits, la UE és un factor important en la política energètica dels seus estats membres. El que resta és esperar a veure la forma en què el progressiu enfortiment de la política energètica europea, i de la pròpia política europea de renovables, repercutirà en les polítiques energètiques nacionals dels estats membres.

Israel Solorio Sandoval.

Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques

"La política medioambiental comunitaria y la europeización de las políticas energéticas nacionales de los estados miembros. La política europea de renovables y su impacto en España y el Reino Unido", tesi doctoral de Israel Solorio Sandoval, llegida a la UAB, març 2013.